

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. kovo d. Nr. 21R- (AG-127/05-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Eglės Bilevičiūtės, Remigijaus Kalašnyko ir Vytauto Kurpuveso (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas),

sekretoriaujant Agnei Paluckaitei,

dalyvaujant pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „X“ atstovei A. L.,

atsakovės Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atstovei Romutei Laurinavičienei,

Komisijos posėdyje, vykusiame vaizdo konferencijos būdu, išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundą dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (trečiasis suinteresuotas asmuo uždaroji akcinė bendrovė „Y“)

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja UAB „X“ prašo panaikinti Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) 2023-01-23 sprendimą Nr. (10.4 MR)D2-142 dėl nemokumo administratoriaus veiksmų bei įpareigoti dar kartą įvertinti pareiškėjos situaciją bei priimti teisės aktus atitinkantį pagrįstą, teisėtą ir teisingą sprendimą.

Paaiškino, kad Vilniaus apygardos teisme (toliau – VAT) nagrinėjama UAB „Z“ bankroto byla. Nutartis iškelti bankroto bylą įsiteisėjo 2021-08-05. Ta pačia nutartimi buvo paskirtas nemokumo administratorius UAB „Y“ (toliau – Administratorius). VAT 2022-03-31 nutartimi patvirtino UAB „X“ finansinį reikalavimą dėl 78 680,82 Eur sumos, o 2022-05-19 Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LAT) nutartimi paliko galioti VAT 2022-03-31 nutartį, taip pat priteisė pareiškėjai iš BUAB „Z“ bankroto proceso administravimo išlaidų 500 Eur bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidoms atlyginti. Tačiau, pasikreipus į Administratorių, jis nesutiko atlyginti šių išlaidų, tik nurodė, jog šiuo metu BUAB „Z“ neturi lėšų, iš kurių galėtų dengti administravimo išlaidas, taip pat nėra aiškūs galutiniai administravimo išlaidų dydžiai, kad esant nepakankamai turimų lėšų kiekiui būtų įmanoma remiantis galiojančiais teisės aktais nustatyti jų dengimo eiliškumą / proporcijas.

Pareiškėja 2023-01-04 kreipėsi su skundu į Tarnybą ir prašė įvertinti Administratoriaus veiksmus (neveikimą), kadangi Administratorius: 1) nepagrįstai atsisako atlyginti pareiškėjos patirtas bylinėjimosi išlaidas; 2) tokiu neveikimu pažeidė pareiškėjos interesus; 3) nevykdo Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatyme (toliau – JANĮ) numatytų pareigų. Tarnyba įvertino pareiškėjos skunde ir Administratoriaus pateiktą informaciją bei 2023-01-23 priėmė sprendimą neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo nepradėti. Skundžiamas

sprendimas yra nepagrįstas, neteisėtas ir todėl neteisingas pareiškėjos atžvilgiu, pažeidžiantis jos teises bei teisėtus interesus.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – KT) ne kartą yra konstatavęs, jog konstitucinis teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios ir kitos valstybės ir savivaldybių institucijos, visi pareigūnai turi veikti remdamiesi teise, paklusdami Lietuvos Respublikos Konstitucijai (toliau – Konstitucija) ir teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią ir kad visi teisės aktai turi atitikti Konstituciją. Neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Teisinio saugumo principas – vienas iš esminių Konstitucijoje įtirtinto teisinės valstybės principo elementų, reiškiantis valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius. Neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (žr. *KT 2004-12-13, 2008-12-24 nutarimus*). Sprendimas ne tik neužtikrina teisėtų pareiškėjos lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir saugumo, tačiau ir pažeidžia teisingumo, protingumo, sąžiningumo bei proporcingumo principus.

LAT 2013-06-28 nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-381/2013 nurodė, kad įmonės turto išsaugojimas, kai įmonė, atstovaujama administratoriaus, ginasi nuo jai pareikštų kreditorių reikalavimų, yra tiesiogiai susijęs su bankroto proceso administravimu, o iš šios veiklos atsiradusios išlaidos priskirtinos prie bankroto administravimo išlaidų, kurių sąmatą tvirtina, keičia ir disponavimo jomis tvarką nustato kreditorių susirinkimas. Jei atsakovas, atstovaujamas administratoriaus, nesutinka su ieškovo jam pareikštais turтинiais reikalavimais, siekdamas sutaupyti įmonės turto, ir patiria išlaidų teisinėms paslaugoms apmokėti, jos priskirtinos įmonės administravimo išlaidoms ir turi būti atlyginamos ĮBĮ 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Dėl to tuo atveju, jei, išsprendus pareikštus reikalavimus, ieškovo pareikšti reikalavimai yra patenkinami, o atsakovui teismo procesinio sprendimo pagrindu atsiranda prievolė atlyginti kitos šalies bylinėjimosi išlaidas, jos taip pat turi būti atlyginamos iš administravimo išlaidų. Priešingu atveju ieškovas turėtų nepagrįstai prisiimti atsakovo prievolių dėl pareigos atlyginti jo bylinėjimosi išlaidas neįvykdymo riziką, o bankrutuojanti įmonė turėtų nepateisinamą galimybę piktnaudžiauti savo padėtimi, reikšdama nepagrįstus reikalavimus savo skolininkams arba nepagrįstai nesutikdama su kreditorių jai pareikštais reikalavimais.

JANĮ 73 straipsnio 2 dalies 7 punktą numato, jog bankroto proceso išlaidas sudaro ir bylinėjimosi bei sprendimų vykdymo išlaidos. Pareiškėjos nuomone, Administratorius elgiasi nepagrįstai ir neteisėtai, kadangi VAT 2021-08-27 nutartimi patvirtino pinigines sumas, kurias BUAB „Z“ Administratorius gali naudoti administravimo išlaidoms apmokėti (pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatą) iki kreditorių susirinkimas patvirtins administravimo išlaidų sąmatą. Iš šių sumų buvo galima atlyginti bylinėjimosi išlaidas, dėl kurių priteisimo ir turi prisiimti atsakomybę, kadangi nepagrįstai nepatvirtino ir skundė pareiškėjos kreditorinį reikalavimą. Bylinėjimosi išlaidos turi būti atlygintos iškart, o ne kada Administratorius nori ir/ar gali. Toks delsimas yra neleistinas bei toks elgesys pažeidžia kreditoriaus UAB „X“ teises bei turinius interesus.

Administravimo išlaidas sudaro bylinėjimosi ir sprendimų vykdymo išlaidos, o administravimo išlaidos apmokamos jas patvirtinus pagal JANĮ 74 ir 75 straipsnyje numatytas tvarkas – pradinių administravimo išlaidų sąmatą tvirtina teismas, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą, vėliau administravimo išlaidų sąmatą tvirtina kreditorių susirinkimas ar teismas, taip pat įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą, o visais atvejais tiek tvirtinant pirminę, tiek vėlesnes administravimo išlaidų sąmatas, paskirto administratoriaus pareiga yra parengti ir teikti minėtų sąmatų projektus kartu su pridėtais išlaidas pagrindžiančiais skaičiavimais. JANĮ 93 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas administravimo išlaidų apmokėjimo pirmumas – kreditorių reikalavimai yra tenkinami iš juridinio asmens turto, kuris lieka padengus bankroto proceso išlaidas, tačiau nėra bendrų nuostatų dėl šių bankroto administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos, pvz., terminų, eilės, kai turimų (gautinų) lėšų nepakanka (gali nepakakti) apmokėti visoms administravimo išlaidoms.

Administratorius piktnaudžiauja savo padėtimi bei susiklosčiusia situacija, nes vienašališkai sprendžia, kada sumokėti priteistas bylinėjimosi išlaidas, ar iš viso nemokėti ir Tarnyba skundžiamu sprendimu pritaria tokiam savivaliavimui. Pareiškėja visiškai atsiduria Administratoriaus savivalėje, kadangi antstoliai atsisako priimti priverstiniam išieškojimui, motyvuodami, tuo, jog bendrovei jau yra iškelta bankroto byla ir jokie išieškojimai negalimi.

Taigi, Administratorius veikia kaip nori ir manipuliuoja esama padėtimi, teigdamas, jog šiuo metu nėra lėšų, tuo tarpu, Tarnyba net nesivargino patikrinti, ar tikrai šiuo metu nėra lėšų. Išreikalavus „patirtas išlaidas“ matytūsi ir Administratoriaus lėšų skirstymas ir būtų galima žinoti, ar tikrai nėra lėšų, o gal galimai tos lėšos buvo paskirstytos kitiems Administratoriaus poreikiams patenkinti, taip pat būtų galima nustatyti, ar iš administravimo lėšų nebuvo padengtos vėliau nei priteistos bylinėjimosi išlaidos patirtos administravimo išlaidos. Taip pat keltinas klausimas ir dėl Administratoriui teikiamų teisinių paslaugų. Kiek pareiškėjai yra žinoma, Administratoriui teisinę pagalbą teikia kvalifikuoti teisininkai – advokatai, taigi, kyla klausimas, iš kokių lėšų jiems yra apmokama. Galimai Administratorius apmoka už teisinės paslaugas, tačiau priteistų bylinėjimosi išlaidų – ne. Tarnyba neišreikalavo jokių dokumentų, formaliai užklausė Administratoriaus apie pareiškėjos nurodytą situaciją bei priėmė sprendimą, kuriuo nusprendė, kad Administratoriui nesumokant pareiškėjai priteistų sumų iš bankroto administravimo išlaidų, šiuo metu Administratoriaus veiksmuose nėra bankroto procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimo požymių, todėl neplaninis patikrinimas nepradėtinas. Manytina, jog Tarnyba į gautą skundą pažiūrėjo formaliai, neišreikalavo visų dokumentų, norint teisingai bei visapusiškai išnagrinėti pareiškėjos nurodytą situaciją (b. l. 1–5).

Tarnyba prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad neplaninis administratoriaus veiklos patikrinimas gali būti pradėtas ir atliekamas dėl pranešime (skunde) nurodytų administratoriaus galimai padarytų teisės aktų pažeidimų tik atsižvelgiant į Tarnybos kompetenciją, t. y. vertinti konkrečius administratorių veiksmus, pasireiškusius nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimu (JANĮ 136 straipsnio 1 dalis), išskyrus pažeidimus, susijusius su Nemokumo administratorių etikos kodekso laikymusi ir profesinės kvalifikacijos kėlimu, įvertinus ir tokio patikrinimo tikslingumą. Nemokumo administratorių veiklos patikrinimų taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2020-07-07 įsakymu Nr. V1-86 (toliau – Taisyklės), 29 punkte numatyta, kad neplaninio administratoriaus veiklos patikrinimo tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, Tarnybos veiksmus pirmiausiai nukreipiant didžiausios rizikos atvejams šalinti, užkertant kelią naujiems teisės aktų pažeidimams atsirasti, suteikiant administratoriui metodinę pagalbą. Taisyklių 33 punkte nustatyta, kad prašymo (skundo) vertinimas atliekamas atsižvelgiant į galimų pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus, rizikos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybę, galimos žalos dydį ir (arba) mastą.

Tarnyba, įvertinusi 2023-01-04 gautą pareiškėjos skundą, Administratoriaus paaiškinimus bei pateiktus dokumentus, nustatė, kad VAT 2021-08-27 nutartimi nutarė patvirtinti pinigines sumas, kurias BUAB „Z“ Administratorius gali naudoti administravimo išlaidoms apmokėti (pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatą) iki kreditorių susirinkimas patvirtins administravimo išlaidų sąmatą. LAT 2022-05-19 nutartimi pareiškėjos naudai iš BUAB „Z“ priteisė 500 Eur bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidų apmokant jas iš bankroto administravimui skirtų lėšų. Kaip matyti iš VAT 2021-08-27 nutarties, tokios išlaidų kategorijos, kaip lėšos, skirtos bylinėjimosi išlaidų atlyginimui, teismo nutartimi patvirtintoje pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatoje nėra.

JANĮ 73 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta, kad administravimo išlaidas sudaro bylinėjimosi ir sprendimų vykdymo išlaidos. Į šią kategoriją patenka ir pareiškėjai iš BUAB „Z“ priteistos bylinėjimosi išlaidos. Administravimo išlaidos apmokamos jas patvirtinus pagal JANĮ 74 ir 75 straipsnyje numatytas tvarkas – pradinių administravimo išlaidų sąmatą tvirtina teismas, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą, vėliau šių išlaidų sąmatą tvirtina kreditorių susirinkimas ar teismas, taip pat įvertinę išlaidų būtinumą ir pagrįstumą. Tiek tvirtinant pirminę, tiek vėlesnes administravimo išlaidų sąmatas, paskirto administratoriaus pareiga yra parengti ir teikti minėtų

sąmatų projektus kartu su pridėtais išlaidais pagrindžiančiais skaičiavimais. JANĮ 93 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas administravimo išlaidų apmokėjimo pirmumas – kreditorių reikalavimai yra tenkinami iš juridinio asmens turto, kuris lieka padengus bankroto proceso išlaidas, tačiau nėra bendrų nuostatų dėl šių administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos, pvz., terminų, eilės, kai turimų (gautinų) lėšų nepakanka (gali nepakakti) apmokėti visoms administravimo išlaidoms.

Iš pateiktų susirašinėjimų tarp pareiškėjos ir Administratoriaus matyti, kad pastarasis neignoravo pareiškėjos reikalavimo. Iš 2022-11-10 Administratoriaus elektroninio laiško matyti, kad Administratorius informavo pareiškėją apie tai, kad po to, kai pirmajame kreditorių susirinkime bus nustatyta turto pardavimo tvarka ir turtas jos pagrindu bus parduotas arba įmonė gaus pajamas bet kokiu kitu pagrindu, iš to gautos pajamos, priklausomai nuo jų apimties ir JANĮ nustatyta tvarka, terminais ir proporcijomis bus naudojamos apmokėti tiek administravimo išlaidas, tiek kreditorinius reikalavimus, apie ką pareiškėją nedelsiant informuos. 2022-12-09 įvyko pirmasis kreditorių susirinkimas, iš jo protokolo turinio matyti, kad 6 darbotvarkės klausimu „Administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimas ir išlaidų mokėjimo eilės ir tvarkos nustatymas“ nutarimas nepriimtas ir nutarta: „klausimo svarstymą atidėti kitam susirinkimui, įpareigojant administratorių pateikti bankroto proceso sąmatą visam laikotarpiui bei ją pagrįsti skaičiavimais ir dokumentais (sutartimis)“. Administratorius pažymi, kad BUAB „Z“ kreditorių susirinkimui iki šios dienos nepatvirtinus administravimo išlaidų sąmatos, negali būti sprendžiamas klausimas dėl kreditoriams priteistų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ir jis bus sprendžiamas tik patvirtinus tam sąmatą. Tai patvirtina, kad bankroto procese vis dar vykdomas bankroto proceso administravimo išlaidų nustatymas (tvirtinimas).

Be to, Administratorius turi išlaikyti pusiausvyrą tarp skirtingus interesus turinčių bankroto proceso dalyvių. Vieno kreditoriaus interesų išskyrimas iš kitų kreditorių nebūtų suderinamas su bankroto tikslais, neatitiktų kreditorių lygiateisiškumo principo, pažeistų įmonės interesus, nes visi kreditoriai turi vienodą teisę gauti maksimalų kreditorinio reikalavimo patenkinimą. Pats teismas 2021-08-27 nutartyje pažymėjo, jog administravimo išlaidos apmokamos iš tų pačių bankrutuojančios (bankrutavusios) įmonės lėšų, iš kurių tenkinami ir kreditorių finansiniai reikalavimai (JANĮ 93 straipsnis 1 dalis), todėl pinigų sumos, skiriamos administravimo išlaidoms padengti, yra tiesiogiai susijusios su kreditorių teisėmis ir jų reikalavimo patenkinimo galimybėmis – kuo daugiau lėšų bus skirta įmonės administravimui, tuo mažiau jų liks kreditorių reikalavimams tenkinti taigi, administratorius bankrutuojančios įmonės lėšas turi naudoti ekonomiškai pagal JANĮ nustatytą tvarką ir principus bei patvirtintą administravimo išlaidų sąmatą; patvirtintas išlaidas privalo naudoti išimtinai bankrutuojančios UAB „Z“ interesais.

Atsižvelgiant į nurodytą reglamentavimą ir nustatytas faktines aplinkybes, į tai, kad įmonės bankroto procese vis dar vykdomas administravimo išlaidų nustatymas (tvirtinimas), į bendruosius Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 30 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punkte įtvirtintus principus, Tarnyba pagrįstai padarė išvadą, kad nėra pakankamo pagrindo teigti, kad Administratoriui nesumokant pareiškėjai priteistų sumų iš administravimo išlaidų, šiuo metu Administratoriaus veiksmuose yra bankroto procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimo požymių, bei pagrįstai priėmė sprendimą Administratoriaus neplaninio veiklos patikrinimo nepradėti. Priešingai nei pareiškėja teigia, pateiktų dokumentų pakanka tam, kad teisingai bei visapusiškai pareiškėjos nurodyta situacija būtų išnagrinėta ir įvertinta, todėl papildomų dokumentų prašymas iš Administratoriaus vien tam, kad būtų atsakyta į pareiškėjo hipotetinius klausimus ar nuogąstavimus, šiuo atveju būtų perteklinis bei sprendimo iš esmės nekeistų (b. l. 39–43).

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Y“ prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaikšino, kad VAT 2021-08-27 nutartimi patvirtinta piniginių lėšų suma, kurią BUAB „Z“ Administratorius gali naudoti administravimo išlaidoms apmokėti pagal pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatą, negali būti naudojama kreditoriaus UAB „X“ naudai iš priteistų bylinėjimosi išlaidų atlyginimui. Tokios išlaidų pozicijos, kaip lėšos, skirtos kreditoriams priteistų

bylinėjimosi išlaidų atlyginimui, teismo nutartimi patvirtintoje pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatoje nėra, todėl Administratorius negali savavališkai šias lėšas skirti atsiskaitymui su pareiškėja. 2022-12-09 įvyko pirmasis kreditorių susirinkimas, kuris nepritarė Administratoriaus pasiūlytam nutarimui nustatyti administravimo išlaidų sąmatą bei išlaidų mokėjimo eiliškumą ir tvarką, kur buvo aptartas išlaidų advokatų paslaugoms ir kitų bylinėjimosi išlaidų apmokėjimas ir lėšų tam skyrimas. Kreditorių susirinkimui iki šios dienos nepatvirtinus administravimo išlaidų sąmatos, negali būti sprendžiamas klausimas dėl kreditoriams priteistų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo. Naujas kreditorių susirinkimas šiuo klausimu bus šaukiamas artimiausiu metu. Be to, nors 2022-12-09 pirmojo kreditorių susirinkimo metu buvo patvirtina Įmonės turto pardavimo tvarka ir pradinės kainos, šiai dienai joks turtas dar nėra realizuotas ir Įmonė vis dar neturi piniginių lėšų, kurios galėtų būti skiriamos kreditorių reikalavimams patenkinti (b. l. 182–184).

Skundas atmestinas

Remiantis į bylą pateiktais dokumentais nustatyta, kad VAT 2021-05-27 nutartimi civilinėje byloje UAB „Z“ iškelta bankroto byla, Administratoriumi paskirta UAB „Y“. VAT 2021-08-27 nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-699-643/2022 nutarė patvirtinti pinigines sumas, kurias BUAB „Z“ Administratorius gali naudoti administravimo išlaidoms apmokėti (pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatą) iki kreditorių susirinkimas patvirtins administravimo išlaidų sąmatą. Taip pat leido Administratoriui perskirstyti išlaidas tarp nurodytų išlaidų kategorijų neviršijant bendros numatytos pradinių administravimo išlaidų sąmatos sumos (b. l. 151–153).

LAT 2022-05-19 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-539-910/2022 paliko nepakeistą VAT 2022-03-31 nutartį, kuria patvirtintas UAB „X“ finansinis reikalavimas, taip pat nusprendė priteisti pareiškėjai iš BUAB „Z“ bankroto proceso administravimo išlaidų 500 Eur (penkis šimtus eurų) bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidoms atlyginti (b. l. 57–64).

Tarnyba 2023-01-04 gavo pareiškėjos skundą dėl Administratoriaus veiksmų, vykdančią BUAB „Z“ bankroto procedūras. Pareiškėja skundėsi, kad pasikreipus į Administratorių, šis LAT priteistų bylinėjimosi išlaidų nesutiko apmokėti. Išdėstė argumentus, jog bylinėjimosi išlaidos turi būti atlygintos iškart, VAT 2021-08-27 patvirtino administravimo išlaidas, iš kurių šiuo atveju būtų galima apmokėti pareiškėjai bylinėjimosi išlaidas. Nurodė mananti, kad toks Administratoriaus delsimas yra neleistinas, pažeidžia pareiškėjos interesus. Taip pat nurodė, kad Administratorius pažeidė imperatyvias normas ir sušaukė pirmąjį kreditorių susirinkimą neinformavęs kreditorės pareiškėjos. Prašė įvertinti Administratoriaus veiksmus (neveikimą) (b. l. 50–53). Kartu su skundu pateikė elektroninio pašto dėžutės ekranvaizdžio kopiją, iš kurios matyti, kad iš el. pašto (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjai buvo siųstas atsakymas į jos prašymą vykdyti LAT sprendimą ir pervesti 500 Eur į pareiškėjos sąskaitą. Laiške nurodyta, kad šiuo metu BUAB „Z“ neturi lėšų, iš kurių galėtų dengti administravimo išlaidas, taip pat nėra aiškūs galutiniai administravimo išlaidų dydžiai, kad esant nepakankamai turimų lėšų kiekiui būtų įmanoma remiantis galiojančiais teisės aktais nustatyti jų dengimo eiliškumą / proporcijas. Po to, kai pirmajame kreditorių susirinkime bus nustatyta turto pardavimo tvarka ir turtas jos pagrindu bus parduotas arba įmonė gaus pajamas bet koku kitu pagrindu, iš to gautos pajamos, priklausomai nuo jų apimties ir JANĮ nustatyta tvarka, terminais ir proporcijomis bus naudojamos apmokėti tiek administravimo išlaidas, tiek kreditorinius reikalavimus, apie ką pareiškėją nedelsiant informuos (b. l. 54).

Tarnyba 2023-01-06 raštu informavo Administratorių apie gautą 2023-01-04 skundą ir paprašė iki 2023-01-16 pateikti išsamius paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus dėl skunde nurodytų aplinkybių (b. l. 44–49). Administratorius 2023-01-16 pateikė paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus. Paaiškino, kad tokios išlaidų pozicijos, kaip lėšos, skirtos kreditoriams iš BUAB „Z“ priteistų bylinėjimosi išlaidų atlyginimui, VAT 2021-08-27 nutartimi patvirtintoje pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatoje nėra, todėl Administratorius negali savavališkai šias lėšas skirti kitiems, nei nustatė teismas, tikslams – šiuo atveju

atsiskaitymui su UAB „X“. Be to, sąmatos nustatymas teismo nutartimi nereiškia pakankamų lėšų tokiai sąmatai apmokėti turėjimo – tik tuomet, kai realizuojamas įmonės turtas (kas dar neįvyko) arba gaunamos kitokios įmonės pajamos, jos, laikantis sąmatos, gali būti naudojamos išlaidoms apmokėti, o kai lėšų nepakanka sąmatose nustatytoms išlaidoms apmokėti – jos apmokamos įstatymo ir/ar kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka. JANĮ 73 straipsnio 1 dalies 7 punkte numatyta, kad bankroto proceso išlaidas, be kita ko, sudaro bylinėjimosi ir sprendimų vykdymo išlaidos, prie kurių priskirtinos ir pareiškėjai priteistos bylinėjimosi išlaidos. Šios išlaidos pagal JANĮ 75 straipsnį dengiamos pagal kreditorių susirinkimo patvirtintą administravimo išlaidų sąmatą. 2022-12-09 įvyko pirmasis kreditorių susirinkimas, kuris nepritarė Administratoriaus pasiūlytam nutarimui nustatyti administravimo išlaidų sąmatą, kur buvo aptartas išlaidų advokatų paslaugoms ir kitų bylinėjimosi išlaidų apmokėjimas ir lėšų tam skyrimas. Kreditorių susirinkimui iki šios dienos nepatvirtinus administravimo išlaidų sąmatos, negali būti sprendžiamas klausimas dėl kreditoriams priteistų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ir jis bus sprendžiamas tik patvirtinus tam sąmatą (b. l. 67–70).

Pareiškėja Komisijai skundžia Tarnybos 2023-01-23 sprendimą Nr. (10.4. Mr)D2-142, kuriuo atsisakyta pradėti neplaninį Administratoriaus patikrinimą pagal pareiškėjos skundą. Šis sprendimas priimtas remiantis Taisyklių 29, 30 punktais, VAI 30 straipsnio 1 dalies 1, 7 punktais, kartu nurodant, jog įvertinus nustatytas aplinkybes, šiuo metu nėra pakankamo pagrindo teigti, jog Administratoriaus veiksmuose yra bankroto procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimo požymių (b. l. 161–168). Komisija pažymi, kad pareiškėjas neskundžia Tarnybos sprendimo dalies, kuria buvo pasisakyta dėl informavimo apie šaukiamą kreditorių susirinkimą, todėl Komisija dėl šios dalies sprendime nepasisakys, nes dėl jos nėra ginčo.

Pagal JANĮ 136 straipsnio 1 dalį, priežiūros institucija, atlikdama nemokumo administratorių veiklos priežiūrą, nustačiusi šio įstatymo ir kitų nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, išskyrus pažeidimus, susijusius su Nemokumo administratorių etikos kodekso laikymusi ir profesinės kvalifikacijos kėlimu, priima sprendimą dėl vieno arba kelių nurodymų ir (arba) poveikio priemonės skyrimo. VAI 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas minimalios ir proporcingos ūkio subjektų veiklos priežiūros naštos principas, kuris reiškia, kad ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių subjektų veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniams gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą (1 punktas) bei rizikos vertinimo principas, kuris reiškia, kad ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių subjektų veiksmai pirmiausia nukreipiami didžiausios rizikos atvejams šalinti, riziką siejant su žalos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybe ir šios žalos dydžiu bei mastu (7 punktas).

Taisyklėse įtvirtinta, kad neplaninio administratoriaus veiklos patikrinimo tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, Tarnybai veiksmus pirmiausiai nukreipiant didžiausios rizikos atvejams šalinti, užkertant kelią naujiems teisės aktų pažeidimams atsirasti, suteikiant administratoriui metodinę pagalbą (29 punktas). Neplaninis patikrinimas Tarnybos vadovo sprendimu *gali būti* atliekamas, be kita ko, gavus asmens pareiškimą ar kitą dokumentą dėl administratoriaus veiklos, turint informacijos ar kilus kitų pagrįstų įtarimų dėl administratoriaus veiksmų ar neveikimo, kurie gali pažeisti nemokumo procesą reglamentuojančius teisės aktus, išskyrus galimus pažeidimus, susijusius su Nemokumo administratorių etikos kodekso laikymusi ir profesinės kvalifikacijos kėlimu (30.2 papunktis). Tarnyba, gavusi asmenų prašymą (skundą), jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą, taikyti kitas priežiūros priemones ir apie priimtą sprendimą informuoja prašymą (skundą) pateikusį asmenį (31 punktas). Tarnyba, vertindama prašymą (skundą), turi teisę kreiptis į administratorių dėl paaiškinimų pateikimo (32 punktas). Prašymo (skundo) vertinimas atliekamas atsižvelgiant į galimų pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus, rizikos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybę, galimos žalos dydį ir (arba) mastą (33 punktas).

JANĮ 73 straipsnyje numatyta, kad bankroto proceso išlaidas sudaro: 1) bankroto proceso administravimo išlaidos; 2) ūkinės komercinės veiklos išlaidos; 3) kintamasis atlygis už bankroto proceso administravimo rezultatus nemokumo administratoriui (1 dalis). Bankroto proceso

administravimo išlaidas sudaro, be kitų, bylinėjimosi ir sprendimų vykdymo išlaidos (2 dalies 7 punktas). Pagal JANĮ 74 straipsnį, paskirtas nemokumo administratorius privalo ne vėliau kaip per 20 dienų nuo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos pateikti teismui tvirtinti *pradinių* bankroto proceso administravimo išlaidų, tai yra išlaidų, reikalingų bankroto procesui administruoti iki patvirtinant šio įstatymo 75 straipsnio 1 dalyje nurodytą bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą, sąmatą (1 dalis). Pradinių bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą tvirtina teismas motyvuota nutartimi, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą (2 dalis). Kai atsiradus naujoms aplinkybėms būtina imtis skubių priemonių, siekiant apsaugoti juridinio asmens ir jo kreditorių interesus, administratorius turi teisę kreiptis į teismą dėl pradinių bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos pakeitimo (4 dalis). Šio įstatymo 75 straipsnyje nurodyta, kad administratorius privalo pirmajam kreditorių susirinkimui pateikti bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą, į kurią įtrauktos ir turėtos pradinės bankroto proceso administravimo išlaidos (1 dalis). Bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą tvirtina ir keičia kreditorių susirinkimas, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą (2 dalis). Jeigu kreditorių susirinkimas nepatvirtina administravimo išlaidų sąmatos, administratorius turi teisę kreiptis į teismą dėl administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo. Teismas, tvirtindamas administravimo išlaidų sąmatą, įvertina išlaidų būtinumą ir pagrįstumą. Teismo nutartis dėl administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo yra neskundžiama (3 dalis). Administratorius neturi teisės viršyti patvirtintos bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos ir (ar) juridinio asmens vardu prisiimti šią sąmatą viršijančių įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai dėl atsiradusių naujų aplinkybių būtina imtis skubių priemonių, siekiant apsaugoti juridinio asmens ir jo kreditorių interesus (4 dalis). Šio straipsnio 4 dalyje nurodytu atveju viršijęs administravimo išlaidų sąmatą ir (ar) juridinio asmens vardu prisiėmęs šią sąmatą viršijančius įsipareigojimus, administratorius privalo sušaukti kreditorių susirinkimą. Kreditorių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 20 dienų nuo bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos viršijimo ar šią sąmatą viršijusių įsipareigojimų priėmimo dienos (5 dalis). Administratorius privalo pateikti kreditorių susirinkimui argumentuotus paaiškinimus dėl bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos viršijimo ir (ar) juridinio asmens vardu prisiimtų sąmatą viršijančių įsipareigojimų ir atitinkamai pakeistos bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos projektą (6 dalis). Jeigu kreditorių susirinkimas nepatvirtina pakeistos bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos, taikomos šio straipsnio 3 dalies nuostatos (7 dalis). Jeigu kreditorių susirinkimas ar teismas pakeistos bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos nepatvirtina, sąmatą viršijančios išlaidos ir (ar) juridinio asmens vardu prisiimti įsipareigojimai dengiami iš nemokumo administratoriaus lėšų (8 dalis).

Nagrinėjamu atveju Tarnyba pagrįstai skundžiamame sprendime paaiškino, jog bankroto proceso administravimo išlaidas, be kitų, sudaro bylinėjimosi ir sprendimų vykdymo išlaidos, o administravimo išlaidos apmokamos jas patvirtinus pagal JANĮ 74 ir 75 straipsnyje numatytas tvarkas – pradinių administravimo išlaidų sąmatą tvirtina teismas, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą, vėliau administravimo išlaidų sąmatą tvirtina kreditorių susirinkimas ar teismas, taip pat įvertinę išlaidų būtinumą ir pagrįstumą; tiek tvirtinant pirminę, tiek vėlesnes administravimo išlaidų sąmatas, paskirto administratoriaus pareiga yra parengti ir teikti minėtų sąmatų projektus kartu su pridėtais išlaidas pagrindžiančiais skaičiavimais. VAT 2021-08-27 nutartyje nurodyta, kad Administratorius gali naudoti administravimo išlaidoms apmokėti (pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatą) iki kreditorių susirinkimas patvirtins administravimo išlaidų sąmatą: 1) turto inventorizacija, pakrovimas, iškrovimas – 840,00 Eur plus PVM (jei taikomas); 2) turto ir dokumentų transportavimas į saugojimo vietą – 940,00 Eur plus PVM (jei taikomas); 3) perimto turto sandėliavimo ir saugojimo paslauga – 430,00 Eur plus PVM (jei taikomas) kiekvienam mėnesiui; 4) perimtų dokumentų sandėliavimo ir saugojimo paslauga – 0,5 Eur plus PVM (jei taikomas) už vieną saugomų dokumentų bylą kiekvienam mėnesiui; 5) buhalterinės apskaitos vedimas – 300,00 Eur plus PVM (jei taikomas) kiekvienam mėnesiui; 6) teisinės ir teismo ekspertų paslaugos – pagal faktą, bet neviršijant teisinių/teismo eksperto paslaugų išlaidų maksimalaus valandinio įkainio – 120,00 Eur plus PVM (jei taikomas); 7) būtiniosios lėšos, reikalingos užtikrinti bankroto administravimo procedūrų vykdymui (transporto (išskyrus

krovininį) nuoma, administracinių patalpų nuoma, kanceliarinės prekės, ryšių paslaugos, pašto išlaidos, dokumentų kopijavimo išlaidos, pažymų išėmimas iš valstybės registru, kuro išlaidos, kt.) – 700,00 Eur plius PVM (jei taikomas) kiekvienam mėnesiui (b. l. 152). Taigi, kaip pagrįstai nurodoma skundžiamame Tarnybos sprendime, tokios išlaidų kategorijos, kaip lėšos, skirtos kreditoriams iš BUAB „Z“ priteistų bylinėjimosi išlaidų atlyginimui, teismo patvirtintoje pradinių bankroto administravimo išlaidų sąmatoje nėra. Komisija pažymi, jog nors LAT 2022-05-19 nutartimi pareiškėjos naudai priteisė iš BUAB „Z“ bankroto proceso administravimo išlaidų 500 Eur bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidoms atlyginti, šioje nutartyje nėra aiškiai pažymėta, kad bylinėjimosi išlaidos privalo būti atlygintos būtent iš *pradinių* VAT 2021-08-27 nutartimi patvirtintų administravimo išlaidų. Taip pat Tarnyba įvertino ir pagrįstai nurodė, kad JANĮ 93 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas administravimo išlaidų apmokėjimo pirmumas – kreditorių reikalavimai yra tenkinami iš juridinio asmens turto, kuris lieka padengus bankroto proceso išlaidas, tačiau nėra bendrų nuostatų dėl šių bankroto administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos, pvz., terminų, eilės, kai turimų (gautinų) lėšų nepakanka (gali nepakakti) apmokėti visoms administravimo išlaidoms. Tarnyba įvertino, kad Administratorius 2022-11-10 elektroniniu laišku informavo pareiškėją apie tai, kad įmonė šiuo metu neturi lėšų, iš kurių būtų dengiamos administravimo išlaidos ir nėra aiškūs galutiniai administravimo išlaidų dydžiai bei paaiškino, kad po to, kai pirmajame kreditorių susirinkime bus nustatyta turto pardavimo tvarka ir turtas jos pagrindu bus parduotas arba įmonė gaus pajamas bet kokių kitų pagrindų, iš to gautos pajamos, priklausomai nuo jų apimties ir JANĮ nustatyta tvarka, terminais ir proporcijomis bus naudojamos apmokėti tiek administravimo išlaidas, tiek kreditorinius reikalavimus, apie ką pareiškėja bus nedelsiant informuota. Tarnyba įvertino ir tai, kad 2022-12-09 įvyko pirmasis kreditorių susirinkimas, iš kurio protokolo turinio matyti, kad 6 darbotvarkės klausimu „Administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimas ir išlaidų mokėjimo eilės ir tvarkos nustatymas“ nutarimas nepriimtas ir nutarta „klausimo svarstymą atidėti kitam susirinkimui, įpareigojant administratorių pateikti bankroto proceso sąmatą visam laikotarpiui bei ją pagrįsti skaičiavimais ir dokumentais (sutartimis)“. Komisijos vertinimu, Tarnyba pagrįstai padarė išvadą, kad atsižvelgiant į tai, kad Įmonės bankroto procese vis dar vykdomas administravimo išlaidų nustatymas (tvirtinimas), į nurodytą reglamentavimą ir nustatytas aplinkybes, *šiuo metu* nėra pakankamo pagrindo teigti, kad Administratoriui nesumokant pareiškėjai priteistų sumų iš Įmonės bankroto administravimo išlaidų, Administratoriaus veiksmuose yra bankroto procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimo požymių, todėl, atsižvelgiant ir į bendruosius VAI 30 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktuose įtvirtintus principus, neplaninis Administratoriaus veiklos patikrinimas nepradėtinas.

Kaip minėta, pagal Taisyklės Tarnyba, gavusi pareiškimą (prašymą, skundą), gali, tačiau neprivalo pradėti patikrinimą, o patikrinimo tikslas – Tarnybai veiksmus pirmiausiai nukreipti didžiausios rizikos atvejams šalinti, užkertant kelią naujiems teisės aktų pažeidimams atsirasti, suteikiant administratoriui metodinę pagalbą. Įvertinusi aukščiau išdėstytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą bei skundžiamo sprendimo turinį, Komisija neturi pagrindo teigti, jog šiuo atveju Tarnyba neteisėtai atsisakė atlikti patikrinimą. Skundžiamame sprendime pateikta aiški ir pagrįsta pozicija, kodėl šiuo metu Tarnyba neturi pakankamo pagrindo teigti, jog Administratorius veikia netinkamai. Be to, kartu papildomai atkreiptas Administratoriaus dėmesys į tai, kad turint galimybę atlyginti bylinėjimosi išlaidas jų priteisimo metu, rekomenduojama nedelsti ir tai padaryti kuo operatyviau; nors administravimo išlaidų sąmata pagal savo pobūdį yra tam tikras būsimų išlaidų planavimas ir dėl šios priežasties negali būti preciziškai tiksli, tačiau vis tik rekomenduojama Administratoriui ateityje teikiant sąmatos projektą nusimatyti visas galimas išlaidas, įskaitant ir bylinėjimosi, kurios jau patirtos ir bus patirtos ateityje. Kartu pažymėtina, jog pareiškėja kartu su skundu Komisijai pateikė VAT 2023-01-25 išduotą vykdomąjį raštą civilinėje byloje Nr. eB2-1544-934/2022 (b. l. 18–19), tačiau nei kreipimosi į Tarnybą metu nei Tarnybos 2023-01-23 sprendimo priėmimo metu šis VAT dokumentas dar nebuvo išduotas. Tuo tarpu, pareiškėjos skunde minimą antstolio 2023-01-27 patvarkymą atsisakyti priimti vykdomąjį raštą (b. l. 14–15) pareiškėja, nesutikdama su juo, turi teisę skusti teismui.

Apibendrinant, Komisija neturi pagrindo teigti, jog skundžiamu Tarnybos sprendimu buvo pažeistos pareiškėjos teisės ir atitinkamai nėra pagrindo tenkinti skundo jame nurodytais motyvais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

uždariosios akcinės bendrovės „X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Kurpuvesas

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Remigijus Kalašnykas